Urząd Statystyczny
w Poznaniu

ul. Wojska Polskiego 27/29
60-624 Poznań
tel: 61 27 98 200
fax: 61 27 98 100

SekretariatUSPOZ@stat.gov.pl
poznan.stat.gov.pl

Data opracowania:
listopad 2015

Dojazdy do pracy
w województwie wielkopolskim w 2011 r.

Przedstawione w niniejszym opracowaniu zjawisko dojazdów do pracy w 2011 r. opiera się na wynikach badania przeprowadzonego przez Główny Urząd Statystyczny na podstawie danych zawartych w rejestrach administracyjnych, pozyskanych przez statystykę publiczną na potrzeby Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011. Zebrane dane umożliwiły identyfikację terytorialną miejsc pracy osób zatrudnionych (pracowników najemnych) poza jednostką administracyjną zamieszkania. Informacja ta w połączeniu z danymi o miejscu zamieszkania tych osób pozwala wyznaczać natężenie i kierunki przepływów ludności związanych z pracą, a także scharakteryzować dojeżdżających według płci i wieku.

Niniejsze opracowanie ukazuje zjawisko dojazdów do pracy w województwie wielkopolskim według gmin na tle pozostałych województw z uwzględnieniem przepływów między częścią miejską i wiejską wszystkich gmin miejsko-wiejskich.

W analizie i prezentacji dojazdów do pracy przyjęto, że:

pracownicy najemni (zatrudnieni) to osoby, których źródłem przychodu są wynagrodzenia ze stosunku: pracy, służbowego, spółdzielczego, z pracy nakładczej, a także zasiłki pieniężne z ubezpieczenia społecznego wypłacane przez zakład pracy;

dojeżdżający do pracy to zatrudnieni mieszkający w danym województwie, których miejsce pracy znajduje się poza granicami administracyjnymi ich gminy zamieszkania;

wyjeżdżający do pracy to pracownicy najemni (zatrudnieni), którzy wyjeżdżają z gminy (województwa) zamieszkania do innej gminy (województwa), gdzie jest ich miejsce pracy;

przyjeżdżający do pracy to pracownicy najemni (zatrudnieni), którzy przyjeżdżają z gminy (województwa) swojego zamieszkania do innej gminy (województwa), gdzie jest ich miejsce pracy;

iloraz przepływów związanych z zatrudnieniem to stosunek liczby przyjeżdżających do liczby wyjeżdżających do pracy dla danej jednostki terytorialnej.

Dokładny opis źródeł danych, metodyka opracowania oraz tendencje przestrzennego rozkładu analizowanego zjawiska dla Polski znajdują się w publikacji *Dojazdy do pracy. Narodowy Spis Powszechny Ludności i Mieszkań 2011* dostępnej na stronie internetowej: http://stat.gov.pl/spisy-powszechne/nsp-2011/nsp-2011-wyniki/dojazdy-do-pracy-nsp-2011,7,1.html

Dojeżdżający do pracy według województw

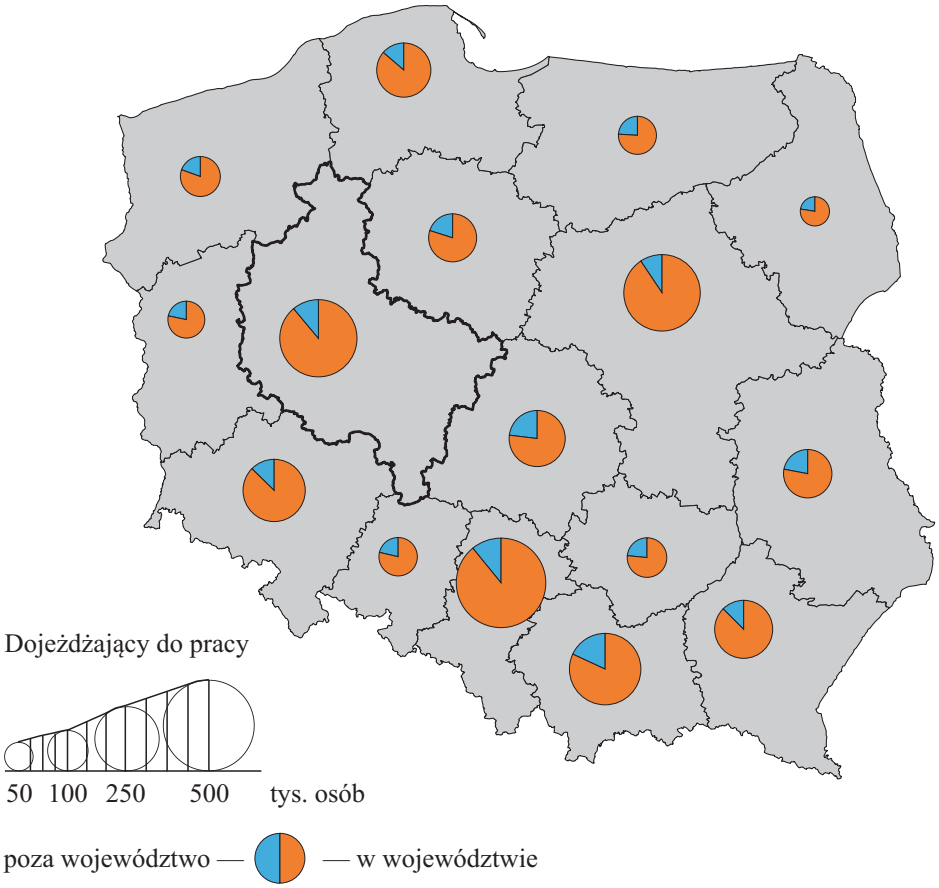

Z przeprowadzonego w ramach NSP 2011 badania dojazdów do pracy wynika, że w województwie wielkopolskim do pracy dojeżdżało 363,2 tys. pracowników najemnych, tj. 37,6% ogólnej ich liczby. Dojeżdżający mieszkańcy województwa wielkopolskiego stanowili 11,6% ogółu dojeżdżających do pracy w kraju. Pod względem liczby dojeżdżających do pracy województwo wielkopolskie zajmowało 2. miejsce po województwie śląskim (487,3 tys. osób). Spośród pracowników najemnych dojeżdżających do pracy 322,9 tys. osób, tj. 88,9% miało miejsce pracy w granicach województwa wielkopolskiego, natomiast 40,3 tys. osób, tj. 11,1% poza nim. Skala dojazdów związanych z zatrudnieniem poza granice województwa należała do najniższych w kraju, po województwach mazowieckim (9,6%) oraz śląskim (10,9%).

W województwie wielkopolskim, podobnie jak w kraju, dojeżdżało do pracy więcej mężczyzn niż kobiet (odpowiednio 215,8 tys. osób wobec 147,7 tys. osób). Biorąc pod uwagę miejsce zamieszkania większość stanowili mieszkańcy wsi – 209,0 tys. osób, tj. 57,5% ogółu dojeżdżających, natomiast według miejsca pracy dominowali dojeżdżający do pracy w mieście (250,6 tys. osób, tj. 69,0%).

Wśród dojeżdżających mieszkańców województwa wielkopolskiego najliczniejszą grupę, podobnie jak w kraju, stanowiły osoby w wieku 25–34 lata (33,3% wobec 32,5% w kraju). W grupach wieku 35–44 lata i 45–54 lata ich udział był niższy i wynosił odpowiednio 25,5% oraz 19,9%. Zdecydowanie najmniej liczną grupę stanowili dojeżdżający do pracy w wieku 65 lat i więcej (0,5%).

WYJEŻDŻAJĄCY DO PRACY

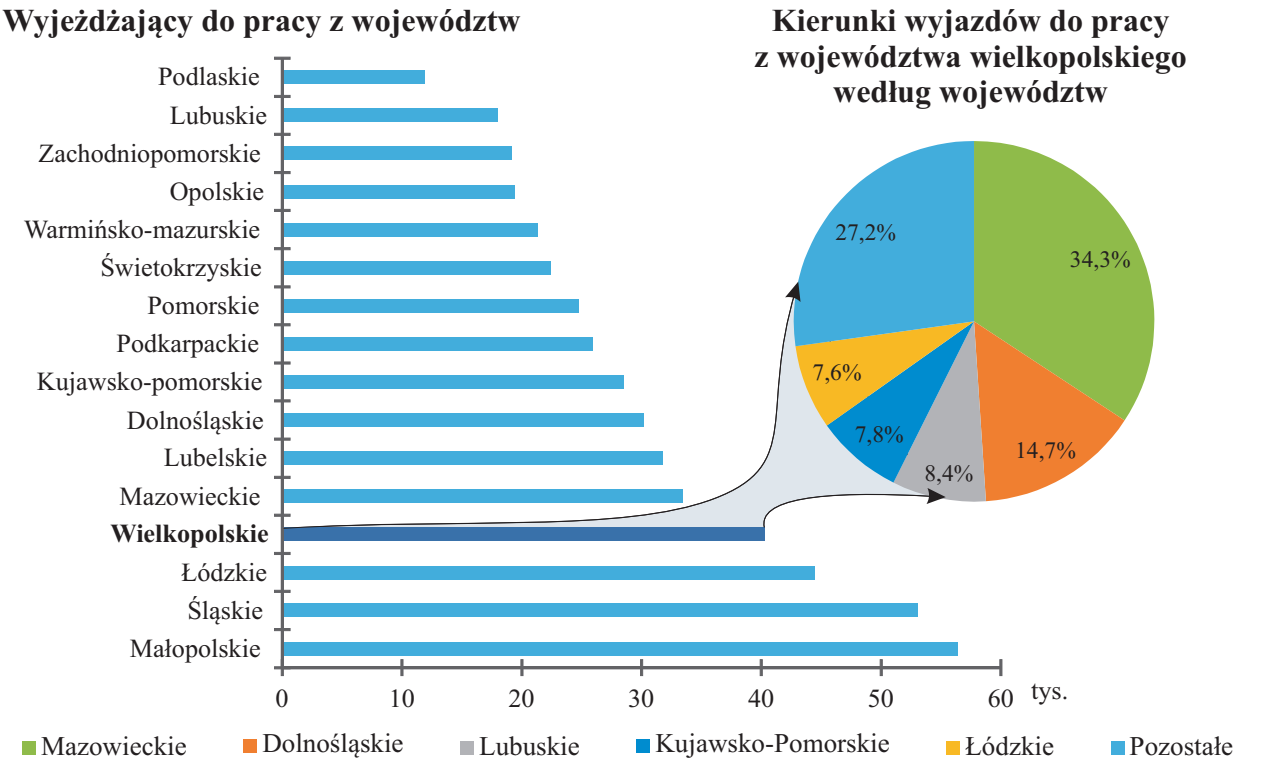

W 2011 r. z województwa wielkopolskiego do pracy poza granice województwa wyjeżdżało 40,3 tys. osób. Więcej wyjeżdżających do pracy odnotowano w województwach: małopolskim (56,4 tys. osób), śląskim (53,0 tys. osób) i łódzkim (44,5 tys. osób). Najwięcej pracowników najemnych z województwa wielkopolskiego decydowało się na pracę w województwie mazowieckim – 34,3% oraz dolnośląskim – 14,7%. Najmniej pracowników wyjeżdżało do pracy do województwa podlaskiego – 0,3%.

W 2011 r. wśród wyjeżdżających do pracy poza województwo wielkopolskie dominowali mężczyźni, stanowiąc 61,8% ogółu wyjeżdżających (24,9 tys. osób). Kobiety rzadziej decydowały się na pracę poza województwem swego zamieszkania (15,4 tys. osób, tj. 38,2%). Pracownicy najemni mieszkający w województwie wielkopolskim wyjeżdżali do pracy poza województwo głównie do miast – 34,6 tys. osób, tj. 85,9% ogółu wyjeżdżających.

Większość osób wyjeżdzających do pracy poza granice województwa wielkopolskiego pochodziła z miast (23,0 tys. osób, tj. 57,2%). Wyjazdy do pracy z terenów wiejskich stanowiły 42,8% wszystkich wyjazdów (17,2 tys. osób).

Wśród wyjeżdżających do pracy poza granice województwa wielkopolskiego najliczniejszą grupę stanowiły osoby w wieku 25–34 lata (16,2 tys. osób, tj. 40,2%). W grupach wieku 35–44 lata i 45–54 lata ich udział był niższy i wynosił odpowiednio 22,7% oraz 15,9%. Zdecydowanie najmniej liczną grupę stanowili wyjeżdżający do pracy w wieku 65 lat i więcej (0,5%).

W grupie gmin z największą liczbą wyjeżdżających do pracy poza obszar swojej gminy, pierwsze miejsce zajmował Poznań, skąd wyjeżdżało 25,6 tys. zamieszkałych tu pracowników najemnych. Ze stolicy województwa wyjeżdżało do pracy 16,6% ogółu wyjeżdżających z miast oraz 7,1% wyjeżdżających ogółem. Na kolejnych pozycjach plasowały się podpoznańskie gminy Swarzędz (miasto) oraz Luboń, z liczbą wyjeżdżających odpowiednio 5,9 tys. i 5,5 tys. Wśród mieszkańców terenów wiejskich województwa wielkopolskiego najwięcej wyjeżdżało z gminy Czerwonak (5,3 tys. osób). Grupa ta stanowiła 2,5% wszystkich wyjeżdzających do pracy z terenów wiejskich oraz 1,5% ogółu wyjeżdzających.

Wyjeżdżający do pracy z Poznania według gmin

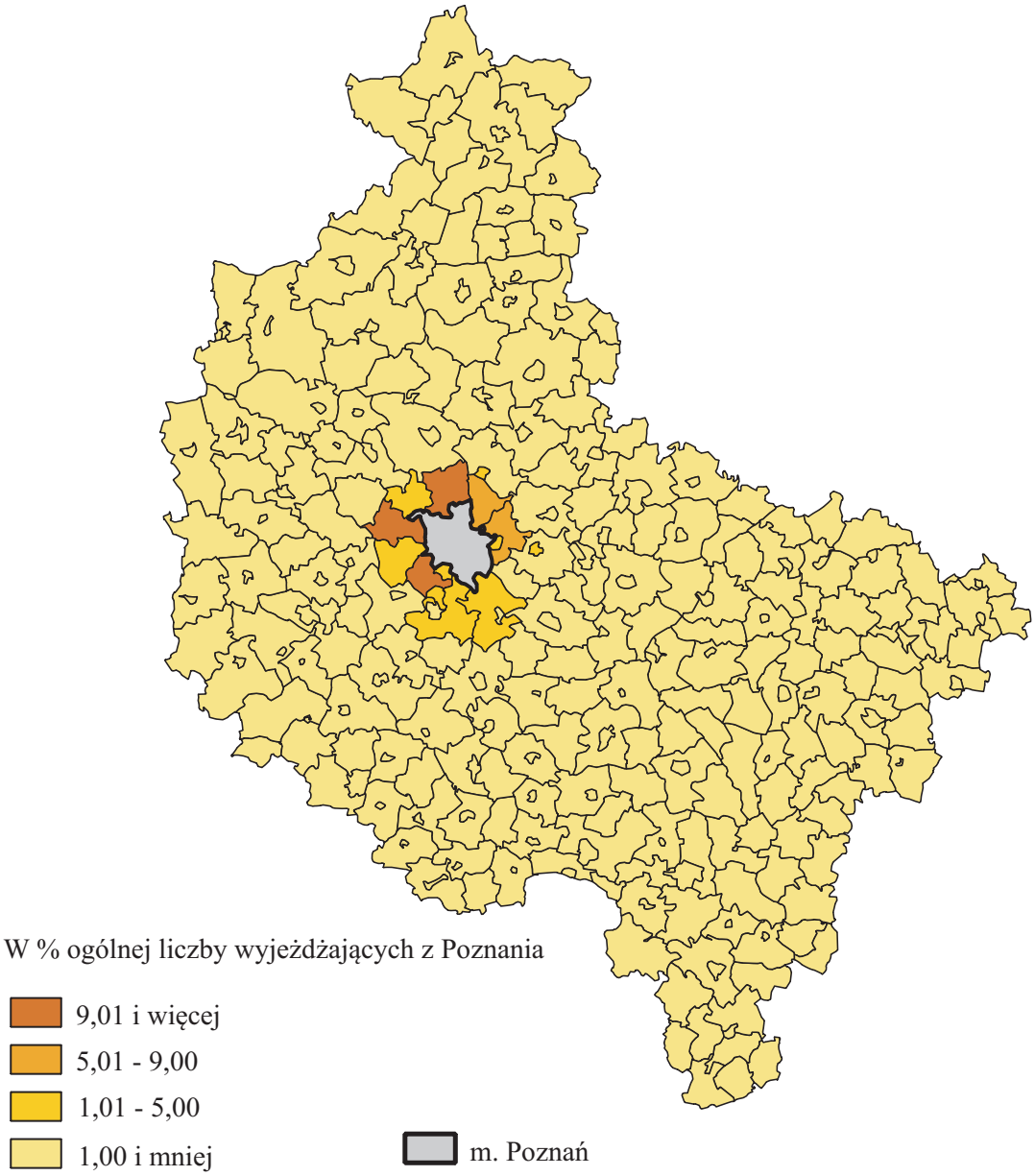

Głównym kierunkiem wyjazdów do pracy z Poznania były gminy ościenne oraz stolica Polski. Największa liczba zatrudnionych mieszkających w Poznaniu dojeżdżała do pracy do Tarnowa Podgórnego (4,0 tys. osób, tj. 15,8% wyjeżdżających). Na drugim miejscu uplasowała się Warszawa, gdzie do pracy wyjeżdżało 3,4 tys. osób, tj. 13,4%. Do pracy do Suchego Lasu i Komornik wyjeżdżało po około 1,9 tys. osób (odpowiednio 7,5% i 7,4%). Atrakcyjnym miejscem pracy dla wyjeżdżających z Poznania były także gminy: Czerwonak (1,2 tys. osób, tj. 4,8%), Swarzędz – obszar wiejski (1,1 tys. osób, tj. 4,1%) oraz Luboń (0,9 tys. osób, tj. 3,6%).

W 2011 r. wśród osób wyjeżdżających do pracy z Poznania dominowali mężczyźni, stanowiąc 60,2% ogółu wyjeżdżających, tj. 15,4 tys. osób. Pracownicy najemni mieszkający w Poznaniu częściej wyjeżdżali do pracy na tereny wiejskie – 14,1 tys. osób, tj. 55,1% ogółu wyjeżdżających. Najliczniejszą grupę wyjeżdżających do pracy z Poznania stanowiły osoby w wieku 25–34 lata (40,3%, tj. 10,3 tys. osób).

Przyjeżdżający do pracy do województw

Kierunki przyjazdów do pracy do województwa wielkopolskiego według województw

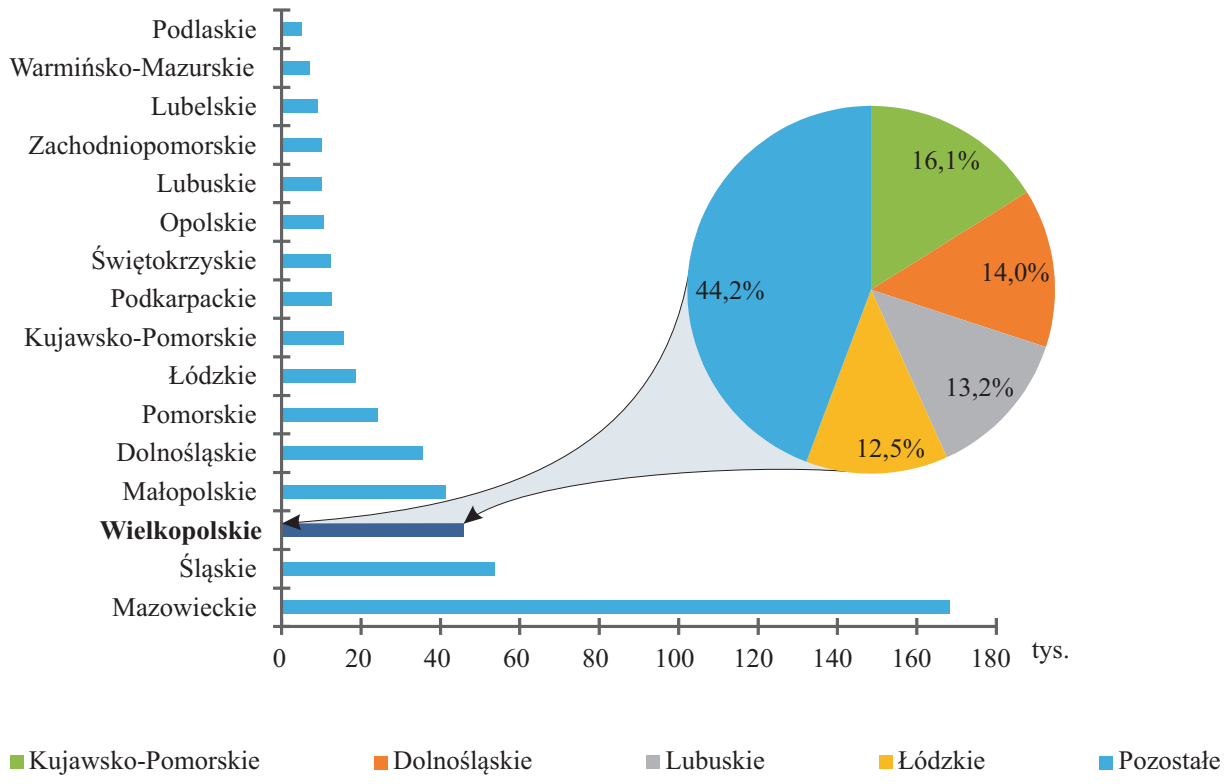

Pod względem liczby przyjeżdżających do pracy z terenu innego województwa województwo wielkopolskie zajmowało 3. miejsce po mazowieckim (168,2 tys. osób) i śląskim (53,8 tys. osób). W 2011 r. do pracy na teren województwa wielkopolskiego przyjeżdżało 46,0 tys. pracowników najemnych mieszkających poza granicami województwa. Byli to głównie mieszkańcy województw: kujawsko-pomorskiego (16,1% ogółu przyjeżdżających do województwa), dolnośląskiego (14,0%), lubuskiego (13,2%) i łódzkiego (12,5%). Najmniej osób przyjeżdżało do pracy z województw: podlaskiego (0,9%), świętokrzyskiego (1,5%) oraz podkarpackiego (1,8%).

Wśród osób przyjeżdżających do pracy na teren województwa wielkopolskiego z innych województw bardziej mobilni byli mieszkańcy miast niż wsi. Z miast pochodziło 26,6 tys. osób, tj. 57,8% wszystkich pracowników najemnych przyjeżdżających do pracy spoza województwa wielkopolskiego (ze wsi 19,4 tys. osób, tj. 42,2%).

W zbiorowości przyjeżdżających do pracy w województwie wielkopolskim spoza jego obszaru w 2011 r. dominowali mężczyźni, którzy stanowili 63,0% ogółu przyjeżdżających (29,0 tys. osób). Liczba przyjeżdżających do pracy kobiet z innych województw wynosiła 17,0 tys. osób, tj. 37,0% ogółu przyjeżdżających.

Przyjeżdżający do pracy spoza województwa pracowali głównie w miastach. Grupa ta liczyła 29,8 tys. osób, tj. 64,8% ogółu przyjeżdżających z innych województw. Najwięcej przyjeżdżających było w grupie wieku 25–34 lata (39,3%) oraz 35–44 lata (24,2%).

W ujęciu gmin województwa wielkopolskiego najwięcej zatrudnionych przyjeżdżało do pracy (zarówno z terenu województwa jak i spoza jego granic) do Poznania (90,8 tys. osób). Atrakcyjna była również podpoznańska gmina wiejska Tarnowo Podgórne, do której przyjechało do pracy 12,5 tys. osób. Na kolejnych lokatach znalazły się stolice byłych województw (Kalisz – 9,0 tys. osób, Konin – 7,8 tys. osób i Leszno – 7,6 tys. osób). Ważnym rynkiem pracy był także Ostrów Wielkopolski (7,5 tys. osób) oraz gminy wiejskie (Komorniki, Czerwonak, Suchy Las) i część wiejska gminy Kórnik, gdzie przyjeżdżało od 4,9 tys. do 6,3 tys. osób.

Przyjeżdżający do pracy do Poznania według gmin

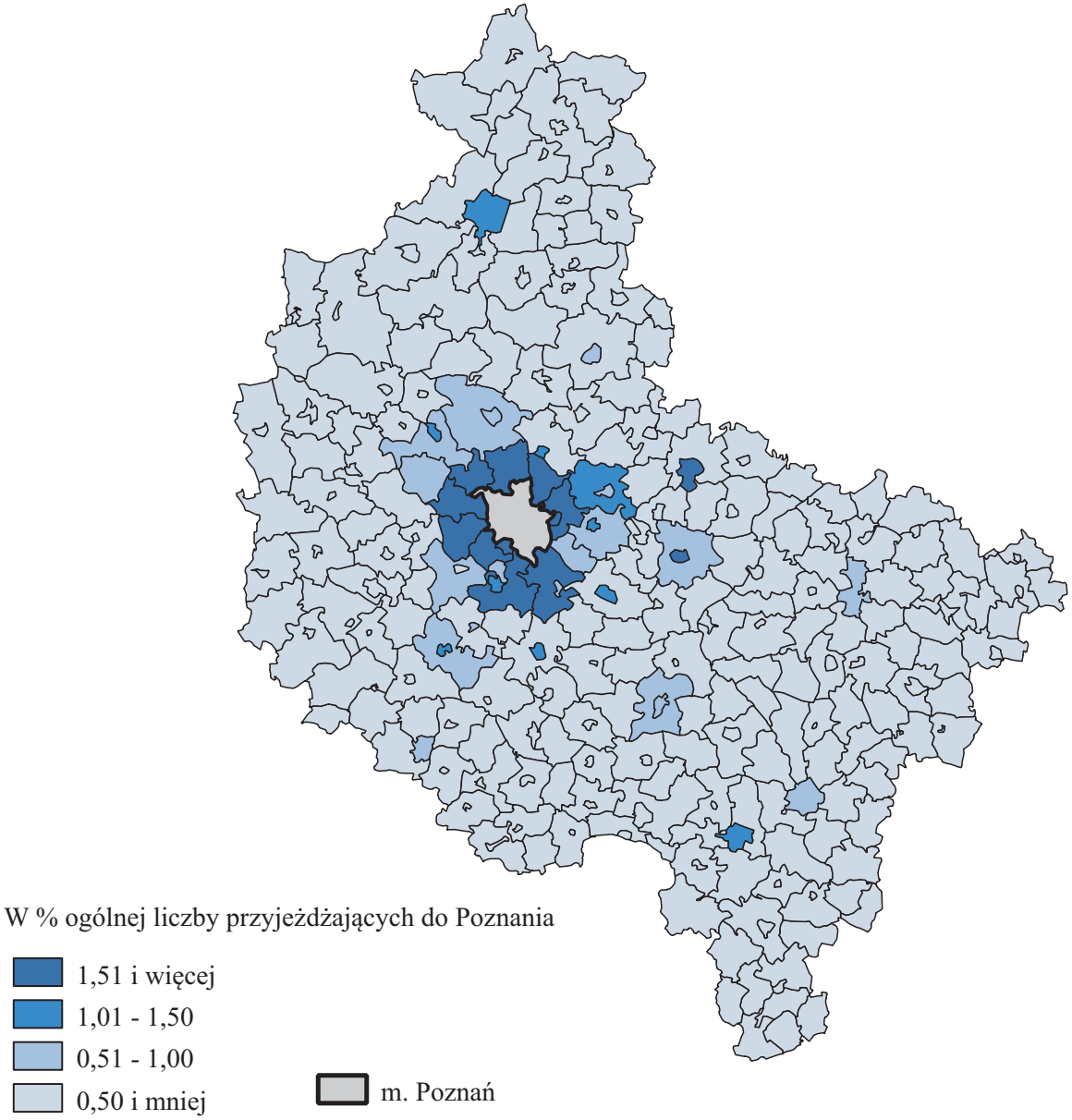

W 2011 r. przyjeżdżający do pracy do Poznania pochodzili głownie z gmin otaczających stolicę województwa wielkopolskiego. Najliczniejsze strumienie przyjeżdżających do pracy pracowników najemnych skierowane były z Czerwonaka (3,8 tys. osób), Swarzędza – miasto (3,7 tys. osób) i Lubonia (3,6 tys. osób). Wśród ogółu przyjeżdżających do pracy w Poznaniu stanowili oni odpowiednio 4,2%, 4,1% i 3,9%. W grupie przyjeżdżających do pracy w Poznaniu spoza terenu województwa wielkopolskiego najwięcej było mieszkańców Krakowa, Łodzi, Warszawy, Bydgoszczy oraz Szczecina (od 0,3 tys. do 0,5 tys. osób).

Wśród przyjeżdżających do pracy w Poznaniu nieco bardziej mobilni byli mieszkańcy miast niż wsi. Z miast pochodziło 46,0 tys. osób, tj. 50,7% wszystkich pracowników najemnych przyjeżdżających do pracy do stolicy województwa (ze wsi 44,8 tys., tj. 49,3%). W strukturze przyjeżdżających do pracy w Poznaniu większość stanowili mężczyźni (55,1% wobec 44,9% kobiet).

Wśród przyjeżdżających do pracy w Poznaniu najliczniejszą grupę stanowiły osoby w wieku 25–34 lata (33,7%). W grupach wieku 35–44 lata i 45–54 lata ich udział był niższy i wynosił odpowiednio 25,4% oraz 21,2%.

ILORAZ PRZEPŁYWÓW

Iloraz przepływów związanych z zatrudnieniem według województw

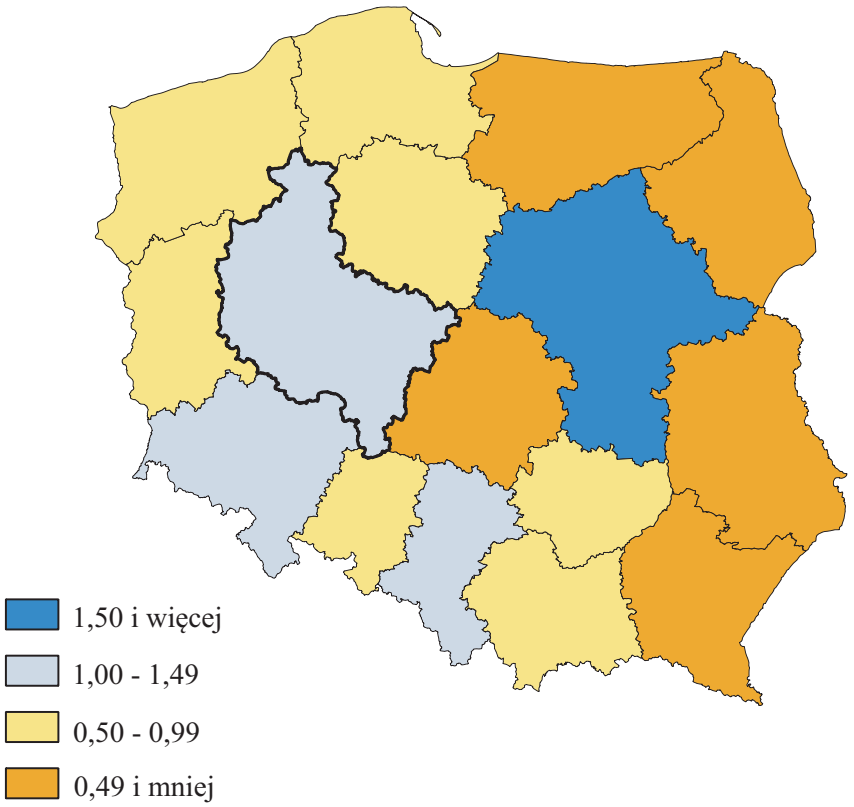

Iloraz przepływów czyli stosunek liczby przyjeżdżających do pracy w danym województwie do liczby osób, które wyjeżdżają z niego do pracy w innym województwie, można potraktować jako wskaźnik „atrakcyjności" danego rynku pracy. W 2011 r. rozpatrywany wskaźnik dla województwa wielkopolskiego ukształtował się na poziomie 1,14, co oznacza że na jedną osobę wyjeżdżającą do pracy z tego województwa przypadała nieco ponad jedna osoba przyjeżdżająca tutaj do pracy z innych województw. W skali kraju województwo wielkopolskie zajęło 3. miejsce po województwie mazowieckim (5,03) i dolnośląskim (1,18), co świadczy o atrakcyjności wielkopolskiego rynku pracy. Niższą wartością wskaźnika, ale nadal powyżej jedności charakteryzowało się województwo śląskie (1,01). Najniższy wskaźnik występował w województwie lubelskim i warmińsko-mazurskim, gdzie liczba wyjeżdżających do pracy w innym województwie była 3-krotnie wyższa od liczby przyjeżdżających do tych województw.

Iloraz przepływów związanych z zatrudnieniem według gmin województwa wielkopolskiego

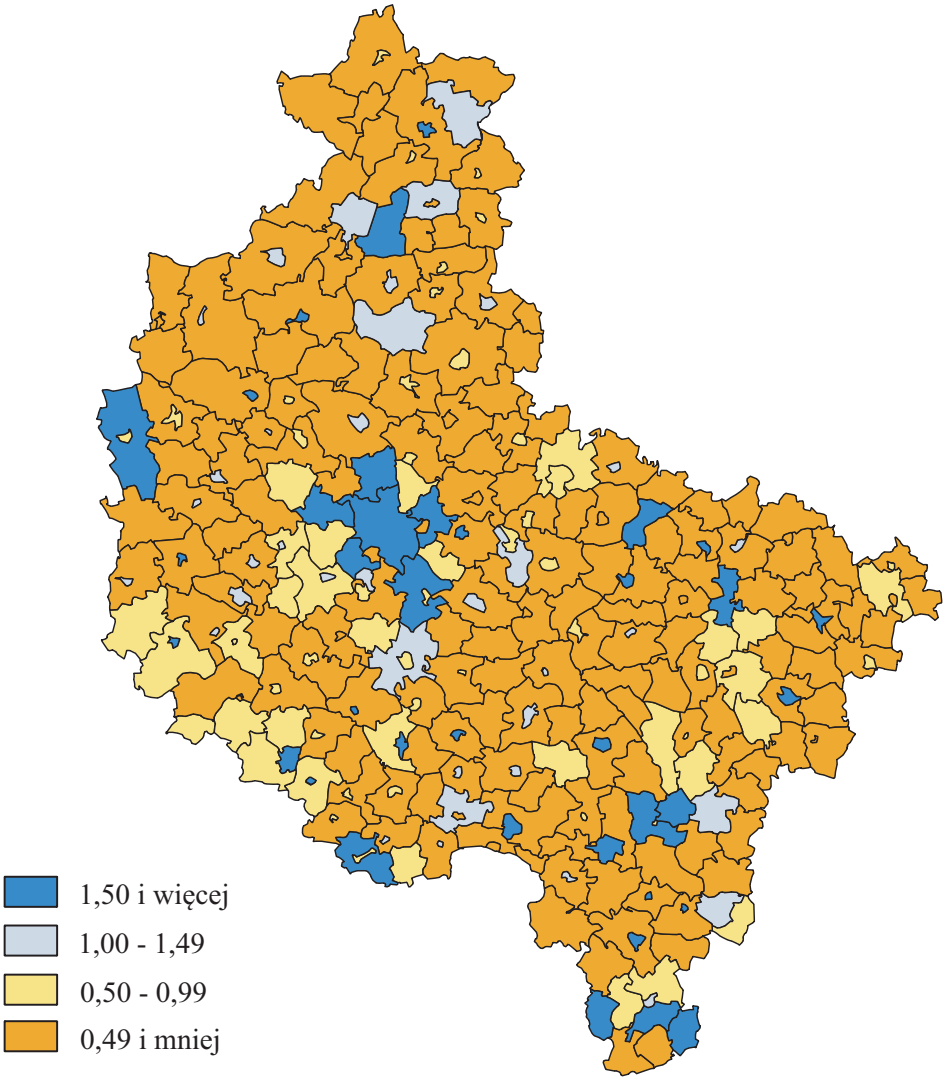

Największą wartością ilorazu przepływów związanych z zatrudnieniem w województwie wielkopolskim w 2011 r. charakteryzowała się gmina wiejska Powidz, gdzie na jednego wyjeżdżającego przypadało 9 przyjeżdżających do pracy. Wysoki iloraz przepływu zatrudnionych (8,75) odnotowano w miejskiej części gminy Kleczew. Stosunkowo wysoki wskaźnik wystąpił również w podpoznańskiej gminie Tarnowo Podgórne (5,00) oraz w miejskiej części gminy Ostrzeszów (4,07). Miasto Poznań ze wskaźnikiem 3,54 uplasowało się na 5. miejscu na liście gmin z najwyższym ilorazem przepływu zatrudnionych.